

Studiu de atractivitate EY România: Investitorii revin în 2021. România trebuie să se pregătească pentru un mediu de afaceri reconfigurat

Pandemia provocată de COVID-19 a afectat investițiile străine directe (ISD) în întreaga lume. În 2020, investitorii au fost interesați de modul în care a fost gestionată pandemia în țările de destinație, pe lângă stabilitatea socială și politică, oferta de forță de muncă și competitivitatea țării în materie de costuri. În România, scăderea ISD a fost semnificativă, dar capacitățile României în sectorul IT, proiectele de logistică și proiectele de dezvoltare în comerțul cu amănuntul au atras investitorii, înregistrându-se 57 de proiecte în 2020, care au generat aproape 2000 de noi locuri de muncă, conform studiului *EY Romania Attractiveness Survey*, studiu de atractivitate dedicat pieței din România.

„România a înregistrat cea mai mare creștere a PIB-ului din Uniunea Europeană în primul trimestru al anului 2021, însă provocarea nu este încă depășită. Pandemia a avut un impact puternic asupra tendințelor economice globale, provocând modificări ale planurilor investiționale și schimbând factorii pe care liderii de afaceri îi iau în considerare atunci când evaluează destinațiile de investiții. Pentru a genera o creștere economică durabilă și sănătoasă, România trebuie să fie percepută ca o destinație de investiții stabilă și atractivă”, spune **Bogdan Ion** (foto), *Country Managing Partner, EY România și Moldova și Chief Operating Officer pentru EY Europa Centrală și de Sud-Est și Regiunea Asiei Centrale.*

Pentru 2021, cea mai mare parte a investitorilor sondați (75%) au declarat că planurile lor de investiții pentru 2021 nu mai sunt influențate de pandemia provocată de COVID-19, în timp ce doar 5% consideră că investițiile lor sunt încă afectate de pandemie. Prin comparație, în 2020, 43% dintre investitori au declarat că au fost influențați de reacția locală la pandemie. Rolul central al acestei crize se reduce constant și atenția se mută asupra schimbărilor structurale generate, precum și asupra noilor factori care prevalează în procesul decizional în privința investițiilor.

În următoarele 12 luni, 66% dintre investitorii sondați planuiesc să înființeze sau să își extindă operațiunile din România (peste media europeană de 41%), față de doar 27% în 2020. Infrastructura (52%), strategia de gestionare a crizelor (48%), precum și nivelul general de adoptare a tehnologiilor (30%) sunt indicați drept principalii factori urmăriți de investitori atunci când analizează posibilitatea de a investi în România.

Pe termen lung, 41% dintre investitori consideră că atractivitatea României va crește după pandemie, iar principalele priorități ar trebui să fie: sprijinirea IMM-urilor (36%), încurajarea politicilor și atitudinilor de protecție a mediului (33%) și creșterea calității produselor și a valorii adăugate a serviciilor (31%).

Investițiile străine directe în România în vremea pandemiei provocate de COVID-19

În 2020, în concordanță cu piața europeană în general, sectorul software și servicii IT din România a atras cel mai mare număr de proiecte ISD, cu o cota de piață de 32%. Sectorul comerțului cu ridicata, comerțului cu amănuntul și distribuției s-a clasat al doilea, cu o cota de piață de 18%. Sectorul care a generat cel mai mare număr de locuri de muncă (1000), ocupând locul al treilea, este industria electronicelor.

Serviciile pentru întreprinderi, ocupantul locului al doilea în ediția studiului de anul trecut, a înregistrat o scădere substanțială (de 10% a cotei de piață). Cu toate acestea, a reușit să genereze un număr considerabil de noi locuri de muncă pe piață (408).

Orașele mari atrag cele mai multe investiții, iar logistica reprezintă o oportunitate de creștere

Cinci mari orașe (București, Cluj-Napoca, Timișoara, Brașov, Iași) reprezintă destinația pentru aproape 70% dintre toate proiectele ISD ale anului 2021, ceea ce demonstrează clar preferința investitorilor străini pentru localități dezvoltate, de mari dimensiuni.

În ceea ce privește tipurile de proiecte de investiții, logistica domină arena ISD, cumulând aproape o treime dintre proiectele anunțate pentru 2021. Proiectele de vânzări și marketing urmează pe locul al doilea, iar pe locul al treilea, în mod surprinzător, se clasează proiectele de cercetare-dezvoltare. Acest ultim tip de activitate demonstrează un interes nou din partea investitorilor străini față de acest domeniu, având în vedere că România nu a atras multe proiecte de cercetare-dezvoltare în anii precedenți.

Cele mai atractive regiuni pentru investiții

Bucureștiul reprezintă principala destinație a ISD în România de mai bine de un deceniu. Cu toate acestea, intențiile de investiții indicate în cadrul sondajului arată un interes nou pentru alte regiuni, în special regiunea vestică a României, precum și regiunea sud-estică a Munteniei. Zona de nord-est a României nu a înregistrat progrese semnificative în privința ISD, în principal din cauza lipsei infrastructurii adecvate.

5 pași spre îmbunătățirea atractivității României:

Ø Prioritizarea transformării digitale: Transformarea digitală pare să fie o temă comună și stringentă pentru investitorii din toată lumea. Resursele asociate cu tehnologia influențează de ceva timp destinațiile unde investitorii aleg să își extindă sau să își stabilească operațiunile, dar acești factori nu au fost niciodată atât de importanți pentru companii și consumatori ca în prezent. Pandemia a intensificat nevoia pentru competențe digitale și infrastructura și servicii digitale.

20% din asistența financiară alocată României din Mecanismul pentru redresare și reziliență trebuie utilizată pentru a încuraja transformarea digitală prin digitalizarea administrației publice, capacități cloud, servicii în banda largă rapide și perfecționarea digitală. Putem spune că intrăm într-o nouă eră digitală, o perioadă în care inovația, educația și adoptarea tehnologiilor digitale ar putea oferi României un avantaj competitiv în regiune.

Ø Investiții în infrastructura fiabilă: Pentru a atrage investitorii care în prezent ezită să își extindă operațiunile în alte țări, investițiile în infrastructură s-ar putea dovedi cruciale. Din fericire, România va accesa fonduri de asistență considerabile prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență, aproape 30% dintre acestea fiind destinate infrastructurii de transport, o investiție foarte necesară și îndelung

așteptata.

Ø **O economie verde pentru România:** România beneficiază de multiple oportunități pentru a realiza schimbări considerabile în direcția unei economii responsabile față de mediu prin intermediul Pactului ecologic european și al Mecanismului pentru o tranziție justă, precum și al altor fonduri care se adresează economiei verzi: Mecanismul de redresare și reziliență, Fondul pentru inovații, Fondul pentru modernizare. Pentru a avea succes în această tranziție, este necesară implicarea activă a mediului de afaceri în aceste planuri pentru o economie europeană circulară, verde.

Decarbonarea și ameliorarea responsabilității față de mediu sunt considerate priorități de top de către jumătate dintre investitori. Politicile și reglementările climatice sunt urmărite îndeaproape de investitori, în timp ce consumatorii conștientizează tot mai mult impactul pe care companiile îl au asupra mediului, precum și strategia de mediu generală a acestora.

Planurile ambițioase ale Europei de a avea o amprentă de carbon neutră până în 2050 și de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră cu 55% până în 2030 creează un număr imens de oportunități de investiții străine, cum ar fi în producția de energie regenerabilă (eoliană și solară), în producția de hidrogen verde pentru uz industrial și în producția de vehicule electrice.

Ø **Sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii și concentrarea asupra stimulentei și politicilor fiscale atractive:** Întreprinderile mici și mijlocii au fost cele mai afectate de pandemie, din cauza capacității reduse a lanțurilor lor de aprovizionare, fragilității financiare, rezervelor de numerar mai mici, precum și din cauza resurselor limitate pentru adoptarea de instrumente digitale pentru reziliența economică. Majoritatea investitorilor care au participat la studiul EY consideră sprijinul acordat IMM-urilor drept principalul aspect asupra căruia România trebuie să se concentreze pentru a deveni mai competitivă în economia globală. Pachetele de stimulente și salvare pot juca un rol important în această privință, cu condiția să nu reprezinte o povară pentru economie. În plus, politicile publice care vizează stimularea spiritului antreprenorial pot favoriza creșterea economică a României și, în același timp, o pot face mai atractivă pentru investitorii care caută un sector economic solid.

Ø **Sprijinirea forței de muncă și a perfecționării competențelor:** Resursele umane sunt considerate adeseori cel mai important factor pentru investitori în evaluarea unei țări ca potențială destinație pentru ISD. Sprijinirea forței de muncă locale este un imperativ pentru orice țară care are ca obiectiv creșterea economică, deoarece o populație activă calificată este un factor cheie pentru orice investitor străin.

Având în vedere locurile de muncă pierdute și transformările în dinamica muncii provocate de pandemie, factorii de decizie, mediul academic și mediul de afaceri trebuie să colaboreze pentru a sprijini forța de muncă locală și pentru a se asigura că aceasta dispune de abilitățile de care vor avea nevoie companiile în viitor. Recalificarea și perfecționarea sunt elemente centrale în dobândirea mult necesarelor competențe digitale.